

Slovenski čebelar in sadjerejec.

Glasilo čebelarskega in sadjerejskega društva
za Kranjsko.

Izhaja vsaki mesec enkrat in se pošilja udom brezplačno; neudom za 1 glđ. 30 kr. na leto.

Inserati in priloge računijo se po najnižji ceni. — Letnina za ude znaša samo 1 glđ.

Obseg: Čebelarska postava v Avstriji. (Dalje.) — Nekaj o matični izgoji. — Čebelarjev koledar za mesec avgust. — Sadjerejev koledar za mesec avgust. — Naši dopisi. — Gospodarske raznoterosti. — Inserati.

Čebelarska postava v Avstriji.

(Dr. Pavl Aleks. Beck.)

(Dalje.)

Drugače bilo je v okrajih poznejše nemške države. Tu razvijale so se pri raznih ljudstvih tudi razne postavne misli, ki so se deloma naslanjale na rimsko postavo, deloma pa bile izvirne z čisto nemško obliko.

Zdaj je imel posestnik starca, zdaj posestnik zemljišča izvzemši posestnika starca, zdaj najditelj roja prvo pravico do roja.

Postava Bajuvarcev (511—534 po Kr.) zaznamova starčevega posestnika pri začetem zasledovanji ob jednom tudi posestnika roja, ko pravi: „da se sme zasledovalec, če je roj iz panju izletel in se na drevo tujega gozda vsedel, tega polastiti.“

Ravno tako razlaga posebno v južnej Nemčiji obče spoštovan Schwabenspiegel (1276 po Kr.):

„Ako roj izleti in se na drevo vsede in če posestnik (starčev) v treh dneh za njim pride, naj ta onemu, čegar je drevo, reče, da naj z njim gre. Skupno naj gresta k drevesu, ter tam sè sekirami, ali s čimur si bodi, po drevesu tolčeta, brez da bi drevo kaj poškodovala.

Če se pa roj na plot, hišo, ali kar si bodi vsede, velja isto, kakor pri drevesu, če so se zgoraj omenjeni vdarei naredili: kar in kolikor čebel doli pade, to je čebelarjevo, kar pa zgoraj vstane, je tega, čegar je drevo ali drugo, kjer je roj sedel.“

Saksonska ali Magdeburška skupina postav (1294 po Kr.), ki razlaga saksonske mestne pravice, pa nasprotno priznava lastnino zemljiškemu posestniku izvzemši starčevega posestnika, in izpeljava to pravico iz divje narave čebel, kajti pravi: „da, če roj iz čebelarjevega dvorišča k sosedu leti, je sosedu bolj priležno roja se polastiti, kakor pa onim, ki so mu sledili, ker čebela je divji mrčes.“

Staropraška mestna postava (iz 14. stoletja) pa najditelja divjih čebel tako pripozna, kakor najditelja domačega roja; v obeh slučajih naj bo najditelj posestnik

čebel, ker v slučaju, ako kak roj na sosedovo hišo ali dvorišče zleti, tisti, ki ga prvi vjame, tudi pravico ima ga vjeti, ker je roj taki čas brez gospodarja.

Neki posebni avstrijski postavni vir, in sicer nižje-avstrijski: *Tractat de juribus incorporal.* od 13. marca 1679 daje pri lastninskem vprašanji čebelnih rojev vsakej izmed treh zgoraj imenovanih oseb prav; vsi trije: starčev posestnik, zemljišni posestnik in najditelj imajo v gotovih okolščinah z izključenjem unih dveh lastninsko pravico.

Ta imenitni postavni vir, se pa razlaga, da naj v slučaju, ako komu roj čebel, (ki se divjim živalim prištevajo,) uide in se sploh na tuje posestvo ali zemljišče vsede, tisti roj vzame, komur je ušel, in ki mu se skrbjo, da bi se še dalje kam ne vsedel, sledi; vendar mora zasledovalec roj tako dolgo pustiti, dokler ni o tem zemljišnemu posestniku povedal in ga z medenim satom odškodoval.

Če se pa roj na tuje zemljišče ali drevo vsede, in nikdo za njim ne pride, ga lahko posestnik zemljišča vzame, brez da bi moral poprejšnjemu posestniku kaj zato dati.

Če pa taki zapušeni roj kdo drugi najde, ta (najditelj) ni opravičen roja se polastiti, brez da bi posestniku kaj povedal.

Ako pa posestnik zemljišča, na čegar svet ali drevo je roj se vsedel, potem ko je opozorjen bil, kmalo za najditeljem ne pride in če je najditelj že s panjovi popred pripravljen bil, ga sme ta vjeti. Kdor pa sedaj roj hoče obdržati, naj polovico nizke vrednosti panju, roja in satovnega medu (če ga roj že kaj ima), drugemu plača, pri razdelitvi pa ima tisti, ki je panj prinesel, pravico ali plačilo (polovico vrednosti) vzeti ali pa roj obdržati.

Navedeni nemški postavni viri kažejo tedaj nedvomno precejšnjo prednost postave posestniku zemljišča, prednost, ki svojo razlagovanje v visokem pomenu dobi, kateri nemško postavne nazore že od nekdanj sem last posestva in zemljišča, kot posebno rodovine utrjevajočim osnutku v državnem življenji prištevajo.

Te predpravece zemljišnega posestnika dobimo tudi v naših sedaj veljavnih postavah, brez da bi se pri tem prezirale veljavne pravice starčevega posestnika.

Pravice starčevega posestnika so bile posebno za časa Marije Terezije varovane.

Ko je namreč Avstrija po sedemletnej vojski ne ozirajoč se na brezbojno bavarsko vojsko za naslednje nekaj let v miru prebila, je bila skrb te ponosne vladarice v dvojnej meri v povzdigo kmetijstva obrnjena. Ona je bila, ki je prvo čebelarsko postavo za Avstrijsko in Moravsko dne 8. aprila 1775 izdala, in s tem za čebelarijo imenitno dobo obsežne uredbe njenega oskrbovanja ustanovila.

„Korist čebeloreje,“ tako se začne ona postava, „v kateri marsikateri pridni podložni najčistejši (naj bolj pošten) in naj bolj gotovi vir svojih davkov za državne potrebščine najde, je našo domovinsko-materino skrb opozorilo, in smo sklenili, ta važni redilni odrastlik s posebno paznostjo in podporo počasi v naših kronovinah razširiti, tako po jednej strani potrebno pomoč deliti, na drugej strani pa opovire, ki se razširjenju te stroke zoperstavljajo, odstraniti.“

In v resnici je ta postava svoje obljube na obeh straneh spolnjevala: pospeševala je čebelorejo; kajti ustanovile so se čebelorejske šole na Dumaju (v vrtu Belvedere) in na Moravskem; poduk v čebeloreji se je le po prejšnji pa dobro opravljeni skušnji dovolil, grajščakom se je priporočalo, kmetom pomagati, da so si ti vsaj prvi panj omisliti mogli.

(Dalje prihodnjič.)

Nekaj o matični izgoji.

Vsako ljudstvo v panju obstoji v času svojega cvetu ter svoje zmožnosti glede svoje pomnožitve in izdelovanja medu in voska iz treh vrst čebel: kraljice, čebel-delavk in trofov. Te tri vrste narede k vspehu panjevega ljudstva potrebne opravnike. Najvažnejši in najimunitnejši teh opravnikov je vendar na vsak način le matica. Ona je duša čebelnega ljudstva, brez nje ni ne le kak daljni vspešni obstanek čebel sploh nemogoč, temveč je od nje sebosno stopinja ali mera tega vspeha, kar se zadeva zmožnosti naslednjega plodu, odvisna. Ona, mati vseh treh vrst čebel, podedova naravnim potem njene osebne lastnosti ter jih odda tudi svojim naslednikom. Zato pa tudi matica zasluži, da čebelar na njo kolikor mogoč pazi, in jo s posebno skrbnostjo odgoja, ako se hoče škode varovati. Toda ne samo že izvoljene matice zaslužijo zaradi njih imenitnosti posebne pazljivosti čebelarjave, temveč mora tudi posebno skrbeti za izgojo dobrih matie.

O izgoji čebelnih matie se razume v navadnem in širjem pomenu reja matie sploh, tedaj tudi ona v navadnih panjovih, kako se ta v pravih okolščinah vsako leto ob času pomnožitve čebelnih ljudstev s pomočjo čebelarjevo ali tudi brez nje od čebelah po natornem nagibu izvrši, in čebelarju le ostaja iz tega dogodka kolikor mogočo veliko korist si pridobiti.

Prav različna je izgoja matie v ožjem pomenu ali oni del čebeloreje, kateri odreja matie v ta namen odločenih stanovanjih tudi razun pomnožilnega (rojilnega) časa, bodi si popred ali posej, v svoj smoter ima. Pri tem delovanju se je pa tudi treba ozirati na čas, ker tudi k tej posebni izgoji matie je le čas koristen, v katerem zunanja toplota čebelam k izlegi pomaga in da se drugi potrebni pogoji zamorejo izpolniti.

Ta poslednji način matične izgoje je tisti, katerega navadno v mislih imamo, če o matičnej izreji govorimo. Jaz bodem v naslednjem narpopred nekoliko opomb o matičnej izgoji v navadnih panjovih omenil.

Reja matie v navadnih panjovih je omejena le na izlego, to je na tisti odgojni način, s katerim premedeni čebelar po modrem odbranji najboljše prirodne odgojne tvarine in narbolj mogočo ugodnost družih sodelujočih opravnih sredstev k izgoji mladih rodovitnih matie pouzroči prav za prav podpira ali pa pospeševati hoče.

Posebno imenitno lastnost one matie, na katero se hočemo ozirati, cenimo delavno zmožnost njenega plodu, in sicer velja to pri vseh čebelnih plemenih. Veliko se je že o tem govorilo, prepiralo in trdilo, katero nam znano čebelno pleme prekosi druge s svojimi dobrimi lastnostmi; vendar pa to vprašanje ni še rešeno, pa bo tudi to težko in konečno pa dobro odgovoriti. Po mojem mnenju ima vsako pleme svoje prednosti, in pri vsakem plemenu — kakor pri vsakej drugi vrsti domačih živali — posamezni eksemplari — posamezni panjovi dobe, ki imajo posebne zmožnosti ali pa se z drugimi dobrimi lastnostmi odlikujejo. In takim naj se da prednost pri izvolitvi. Tako bomo svoje čebelnjake s časoma krajevnim in drugim zračnim okoliščinam zboljševaje primerne napravili in si dohodke pomnožili. Ugodni izidi pri neprenehajoči, izpeljani izgojilni izvolitvi predočijo se nam v čebeloreji lineburški čebelarji in to na prepričevalen način. Ta izgojna izvolitev se posebno vporabuje v lineburških krajih, kjer risje raste.

Tamošnji čebelarji pomnožijo svoje čez zimo ohranjene panjove v spomladanskem času navadno na trojno število. Čebelnjak s petdeset panjovi pomnožijo

na primer do sto in petdeset panjov. V jeseni to število do jedne tretjine, v tem slučaju namreč na petdeset skrčijo. To zmanjšanje števila se pa še le takrat izvrši, ko je v svojej stroki izkušeni čebelar panjove, katere hoče črez zimo obdržati in prihodnje leto za pleme imeti, po ondotnih že veliko let v navadi rabljenih in po izkušnji kot izvrstno priznanih pravilih odbere in zaznamova; pri tem posebno na kraljico pazi. V prezimovanje se odberejo navadno le taki panjovi, ki imajo mlade, tedaj tisto leto izležene, komaj pol leta stare matice. Taki panjovi so drugiči in izrojeni stari. Poslednji se pa le takrat v prezimovanje ohranijo, če nimajo pre-starega dela. Izmed teh panjov odbere si čebelar svoje prihodnje čebele, pri čemur se ne ozira samo na matično starost, temveč tudi na zmožnost ljudstva, na moč pomnoženja t. j. na rodovitnost kraljice, pravilno delo itd., vse to dobro pogleda in poskuša. Če je pa v tem ali onem oziru kak panj z matico prejšnjega leta, ki pa je posebno lepa in dobre lastnosti ima, se tak panj izjemno črez zimo ohrani. Panjovi pa, ki nočejo sè svojim delom napredovati, se vkljub mladej matici odstranijo.

Če pa čebele kakega čebelnjaka vkljub tem pravilom nočejo prav delati, tako da se pri vseh panjovih nekaka očitvidna zaspanost kaže, tedaj skuša čebelar z zboljšanjem krvi svoje čebele k večjej zmožnosti in veselejšem življenji pripraviti. Ne boji se stroškov, kateri se mu z nakupom več panjov istega plemena iz drugega dobrega čebelnjaka prikažejo, da te potem v svoj ulnjak postavi in z mešanjem teh ter svojih pri prašnji kri njegovih omladi in na ta način ves svoj čebelnjak zboljša.

Pa ne samo na kraljico in na od nje neposredno odvisnih lastnosti ljudstva se pri odbranji čebel v prezimovanje ozira, temveč tudi na moč ljudstva, na pravilno izdelano ne prestaro satovje, ter na med in živež za mlade. V prezimovanje potrebno moč ljudstev si čebelar sam naredi že ob času rojenja drugičev tako, da le izjemno prav močne drugiče same pusti; navadno združi več tacih, da že naprej vé, da bo moč ljudstva v prezimovanje dovoljna. Znano je, da se drugiči prav lahko združijo. Brez nevarnosti se lahko še drugi ali celo tretji dan že vsajenemu drugiču še novi pridenejo. Če pa kak panj poleg vseh družih dobrih lastnosti v prezimovanje nima potrebne ljudske moči, dajo pa drugi panjovi, ki se v jeseni odstranijo dovolj pomožnih čebel, s katerimi se onim, ki niso močni lahko pomaga, tako da dovolj močni postanejo, ter potem takem vse lastnosti imajo kar in kolikor jih panj v prezimovanje potrebuje. Kar se pa izdelovanja medu tiče, mora se pa opomniti, da lineburški čebelarji panjove z mrzlim (hladnim) delom, to je s takim, v katerem ulice med satovi od žrela proti zadnjem koncu panju drže, v prezimovanje odberejo. Da pa čebelar tako satovje dobi, sili delujoče roje k izdelovanju hladnega dela s tem, da jim v zgornjem delu panju nastavi začetek satovja. Če pa čebele vkljub že začatega satovja začnejo svoje delo počez delati, mora čebelar popravljati tako dolgo, da čebele po njegovej volji delati začnejo. Delo (satovje) ne sme nad dve leti staro biti.

Iz nemške (črne) čebele so si ondotni čebelarji s to vsakoletno izvolitvijo ali odbranjem plemenih panjov, kakor tudi z izverstno rejo, izredili in pridobili čebelo, ki je za ondotne okolščine naj boljša in naj pripravniša. V ondotno izrejo črnih čebel je ondotna čebela prav posebno dobra in ugodna. Vendar ne samo za rojenje temveč tudi za pridobitev medu zna lineburški čebelar svoje čebele porabiti, in to tako, da je provincija na glasu in sicer po pravici, ker zmed vseh dežel Nemčije največ medu pridobi. K temu dohodku medu pa gotovo in brez dvoma veliko pripomore previdna izvolitev plemenih panjov z dobrimi maticami.

Opomniti pa moram, da Hanoveransko ni, kakor se sploh trdi in misli, posebno dobra dežela za čebelorejo. Slab in nerazumen čebelar bi tam pač sè svojim računom slabo shajal. Tako velika pridobitev medu je tam bolj od posebno mojsterskih čebelarjev odvisno, nego od krajevne paše. Ondotni čebelarji vedo in znajo čebele vsak čas v tak položaj pripraviti in tako z njimi postopati, da čebele zamorejo vsak za pašo dober dan dobro porabiti in jim, kjer je potreba, s preseljevanjem dobre medene paše pripraviti.

(Konec prihodnjič.)

—*—

Čebelarjev koledar za mesec avgust.

V več krajih se ta mesec konča čebelna paša. Panjovi trote še na dalje preganjajo. Paziti je treba na tiste panjove, kateri trotov ne preganjajo. Zelo sumljivi so taki, da bi matice ne imeli. Ropanja se varovati, mora čebelar sedaj svojo skrb podvojiti, ker čebele so neizrečeno silne. Odjemanje iz obilnega medu, oskrbovanje panjov, kateri za svojo potrebo niso nabrali, naj se vrši v hladnih jutrih, boljše je še zvečer in pri hladnem vremenu; delo naj se hitro izvrši; izvzeti medeni satovi naj se ne pušajo ne pokriti ali pa panjovi odprti. Skrbeti je treba za to, da se tuje čebele z duhom medu ne privabijo ali da se celo katere take dobro obložene domov ne vračajo, ker se zopet s pomnoženim spremstvom vračajo in na panj zelo pritiskajo. Žrela naj se izožijo pritakeje — da se s tem čebelam obramba pri roparskih napadih olajša. Zamazati se morajo vse špranje, skozi katere čebele priti zamorejo ali pa le samo medeni duh izpuhti. Kolikor več panjov je na enem mestu in kolikor slabiji je čas za med, toliko bolj mora čebelar paziti, da njegove čebele po roparicah nimajo škode. — V krajih z ajdovo pašo je pa v sredi tega mesca paša na ajdi, ki je najbolj zdatna. V krajih, kjer so čebele predaleč od ajde in bi se z tako oddaljenim obiskovanjem ajde preveč zamudile, prenesejo se čebele tjekaj. K temu je pa čebelarju, ki tako priložnost ima, toliko bolj svetovati, če panjovi v poletni paši niso veliko zalogo medu nanesele. S težkimi panjovi se seliti, se slabo splača, deloma ker taki pri teži malo pridobe, deloma pa, ker je prevažanje takih panjov težavniše in nevarno, da bi se delo ne porušilo in čebele ne zadušile. Boljše se splača prevažanje lahkkih panjov. Predno se čebele prepeljejo, naj se medeni prostori — satovi — izpraznijo ali pa popolnoma zadelani satovi doma puste. Kolikor več se čebelam, ki se na pašo peljejo medene zaloge odvzame in kolikor več se jim praznega satovja doda, ter kolikor več čebel se jim od drugih panjov doda, toliko težji so po paši. Konec paše se še več medu pridobi, če se matica z mrežo pripre, da ne more povsod zalege. Ta pripor se pa mora kake tri tedne popred narediti, predno se na pašo prenesejo. Ta mesec se prikaže tudi mrtvac (mrtvaški metulj), kateri je hud sovražnik čebelam. Treba je paziti, da ne zleze v panj. Zaradi svojega debelega trupla pa ne more v vsaki panj, temveč le v tacega, ki ima veliko žrelo. Nevarno je tedaj panjovom velika žrela delati, ker skozi take se ta hrošč, tudi smrtoglavec imenovan, splazi, ter v panju škodo napravlja. Dalje še nadlegujeta pridne čebele lastovka in rudeči kos.

—*—

Sadjerejčev koledar za mesec avgust.

Tudi ta mesec sadjerejcu ne da veliko dela, ter tako lahko druga opravila opravlja. Še ta mesec se lahko cepi, in sicer na speče oko. Drevesca — divjaki — ki so bila to leto cepljena in so se prijela, naj se povezi odvežejo, da se potem, ko se drevo redi preveč v kožo ne zajedo, kar drevesce pri rastenji in razvijanju močno ovira, ker se sok ne more povoljno v zgornji del drevesca pretakati. Večinoma tako drevo bolj zaostane, ter ves čas svojega obstanka zanikerno rastejo. Drevesa v tem mesecu obrezovati, je nespametno, ker to drevesu več škoduje, kakor k lepi rasti pripomore.

F.

Naši dopisi.

Iz Šentvida pri Lukovici. Slavno uredništvo! Ker Vaš list razne poskuse nasvetuje ter jih tudi kot že skušene naznanja, dovolim si tudi jaz poskus, ktereга sem jaz pretečeno leto pri mojih čebelah naredil, Vam poročati. Mislim tudi, da bi bilo dobro to v „Čebelarju“ prečastitim udom naznaniti. Ta poskus je sledeči:

Sredi oktobra pretečenega leta nisem jaz svojih čebel žveplal, temveč sem jih prepodil. Ostale so v vrtu na tleh v kepah. Smiliti so se mi jele, vzamem tri prazne panjove in v vsakega denem 10 okvirčkov ali satnikov s praznimi satovi, potem v kepah poiščem matice. Narlepšo kraljico z njenimi čebelami pustim narpopred v prazni panj iti; ko so te že notri bile, postavim panj pred drugi in tretji kup, potem ko sem matice odstranil. V jeden panj denem dve ljudstvi, v drugega tri, in v tretjega pa pet. Ta s petimi ljudstvi je bil tako poln, da sem mislil, da se bo zadušil in tako dodal sem panju nastavek s praznimi satovi. Panjovi so po zgledu g. Dragana iz Belepeči in sicer tako narejeni, kakoršne je na razstavi v Trebižu razstavil. Te tri panjove sem potem z raztopljenim belim sladkorjem krmil. Vsakemu panju sem dal 6 kg. sladkorja. Hotel sem poskusiti, če bo večina teh čebel čez zimo prebila, in če bo panj z večjim številom ljudstva tudi več hrane potreboval, kot oni z manjšim številom. Dospel sem do prepričanja, da je panj s petimi ljudstvi ravno toliko potreboval, kakor oni z dvema ljudstvom.

Čebele so bile precej pridne, ter so nosile hlačice, pa še bolj, ko drugi panjovi. Ti trije panjovi so celo zimo, dokler ni sneg padel, če je le količkaj mogoče bilo, letele ter se vedno s hlačicami vračale.

Skrbelo me je pa vendar, bal sem se, da bi v teh panjovih gnjiloba ne nastala in tako bi si bil ves čebelnjak pokvaril. Pisal sem g. patru Schachinger in ga vprašal, kaj on o tem misli. Piše mi, da je po njegovih mislih malo upanja, da se bo krma spridila in čebele bodo poginile. Toda čebele so bile vedno vesele. V svečnici hočem vsakemu panju dati medeni sat, da bi to vkrenil, vzamem zadnji sat vunkaj in vidim, da je bil na notranji strani tega satu sladkor v piskricih pokrit. Dejal sem tisti sat nazaj in nisem nobenemu medenega noter postavil.

V začetku marce sem vse čebele z medom krmil in tudi te tri panjove. Konec marca sem vse panjove odprl in osnažil. Ti panjovi so imeli mnogo ljudstva, mrtvih čebel pa le malo. V začetku maja so mi čebele že začele rojiti; ti panjovi so rojili, kakor drugi, le prvi roji so bili močnejši, kakor pa drugi. Tehtal sem roje, tehtale so same čebele jednega roja 2 kg., druga dva pa še nad 2 kg. vsak roj.

Tudi drugiče in tretjiče so ti panjovi dali ter so večji bili od družih panjov, tehtal jih pa nisem. Prviči so v začetku junija zopet rojili, ter dali po 3 roje, pa vse lepe in velike.

Panju s petimi ljudstvi sem nastavek po rojenji odvzel in polne tehtal; vzdignili so 40 funtov.

Iz tega razvidite, da čebele lahko s samim sladkorjem prezimijo in zdrave ostanejo. Mislim tedaj, da je popolnoma prav in vredno, da se ta poskus v „Čebelarju“ objavi, da čebelarji v prihodnje ne bodo tako neusmiljeno s čebelami postopali, jih s žveplom morili, ter si tako veliko škodo napravljali. Jaz bom tudi letos tako z mojimi čebelami ravnal, kakor sem pretečeno leto. *Lorenc Rus.*

Iz Dovjega. Gotovo se vsak človek veseli tako lepe in prijetne pomladi, kot jo letos imamo. Res, da je dež malo vreme kazil, ter da je mraz še celo majnika grozil, posebno v naših krajih, ki med najvišjimi vršaci leže, vendar precej pozabimo na oni neprijetni čas, ako nam Bog lepe dneve podeli. Taka je letos. Majnikovo vreme res ni bilo posebne hvale vredno, a bolj prijetno ima v tem mesecu. Lepših dni skoro pričakovati nimamo, kakoršni so zdaj. Solnce lepo toplo sije, in ko njega vročina pritiska, pa pripihlja prijeten veter, ki delavcem na polji vročino zmanjšuje. Res, prijeten je veter v toplih solnčnih dnevih, a čebelar ga pa ni nič kaj vesel. Ker sem pa sedaj čebelarja omenil, naj nekoliko povem, kako in kaj je s čebelarjo do sedaj v naših gorskih krajih, kjer vsaki mesec v letu nov sneg vrhunce obdajajočih nas gorâ pobeli.

S prezimovanjem smo precej zadovoljni. Le sem in tja je kaki panj po zimi poginil, pa le večinoma zaradi čebelarjeve vnemarnosti, ker jih ni dovolj zadelal in ugrnil ali pa je prav slabe v prezimovanje odločil, ter jim v potrebi lakote ni nič pomagal. Toraj je večinoma vsak čebelar temu sam zakrivil. — Mesca aprila brale so čebele na risji tako dobro, da so bili panjovi konec aprila skoro popolnoma z medom napolnjeni. Maj nam je nagajal, a vendar so prav pridno rojile. Še bolj bi bile pomnožile panjove v čebelnjaku, ko bi le dež ne bil nagajal in jih motil, da bi érešnje in drugo sadno drevje lažje in bolje brale. Juni nam lepše vreme ponuja, a za čebelarje bi bilo pa le potem dobro, če bi vetra ne bilo. Čebele pridno berejo, a rojiti so pa pojenjale. Pravijo, da zato ne rojijo, ker na smreki berejo. Zdaj so že roji — prviči — začeli rojiti. Ravno danes mi je star čebelar rekel, da mu je že prvič roja dal. Če se bo vreme dobro držalo, utegnejo čebele dobre biti. Bog daj! Upanje imejmo (vsaj nas to nič ne stane). Sv. Margarete se še bojimo; take želimo, kakoršna je vlanska bila. *F. P. Jeglič.*

— x —

Gospodarske raznoterosti.

V zalogi g. Freyhoff-a v Oranienburgu ste izšle pretečeno leto dve knjižici, katerih obseg obravnava čebelarjeve reči, toraj ji tudi vsem čebelarjem priporočamo; le škoda, da ste v nemškem jeziku natisnjeni.

Prva ima naslov:

Lehre der Honig-Verwerthung. Izdal jo je W. Lahn. Na prvi strani ima tudi lično podobo slavnega čebelarja Dr. Dziedziona. Knjiga obsega v 8° 125 strani. Razdeljena je na 9 poglavij z dostavkom. 1. Med in njegova zgodovina. 2. Splošne

opombe o koristi medu. 3. Najboljša vporaba medu. 4. Očistenje medu. 5. Medene pijače. 6. Medene pekarije. 7. Vporaba medu k vkuhi sadja. 8. Med kot hišno in zdravilno sredstvo. 9. Pogled v poduk skrivnih pripomočkov in dostavek z naslovom: Med in njegova vporaba. — Knjiga velja 2 marki nemškega denarja. Vredna je tega denarja. To knjigo priporočamo tudi gospodinjam, kajti one v tej knjigi marsikaj dobe, kar se za njih kuhinjo posebno dobro in lahko porabiti da. V tej knjigi dobe recepte za razne pijače, za pekarije posebno veliko.

Druga ima naslov:

Unsere Honig- und Bienenpflanzen, deren Nutzen, Kulturbeschreibung etc. od Friderika Huek. Ta knjižica obsega v mali 8° 80 strani. Tu notri so naštete razne cvetlice in rastline, katere čebelam veliko medu dajejo. 159 je naštetih z latinskimi in nemškimi imeni ter prav kratkim opisom. Dodani ste latinsko in nemško abecedno kazalo, da če kdo cvetico imenovati vé, bodisi že nemško ali latinsko, ono popred v kazalu eventuelno v knjigi dobi. Vrhu tega je še naveden cenilnik semenom posameznih semen spredaj v knjigi naštetih rastlin. Knjižica velja 60 pf. Tiskana je v nemškem jeziku.

Divji kostan dobra krma. Za govedo, konje in ovce je divji kostanj posebno dobra krma.

Krave bolje molzejo, ter njih mleko boljše postane. Pri živalih, katere opitati hočemo, dosežemo s polaganjem kostanja popred njih debelost in maščobo. Ovce pa, katere s kostanjem krmimo, menda nikoli pljučna bolezen ne napade.

Surovi kostanj se stolče in posuši. Suh se debelo zmelje in z drugo krmo zmeša.

Najstarejši hrast pravijo, da je v Ameriki na višavi v Woodbrigde, Conn. šest milj od New-Haven. Od njegovega stališča se vidi 30 milj daleč do obrežja Long Island. Drevo pravijo, da je 1000 do 1800 let staro, obseg nad koreninami meri 30 črevljev, marsikatera njegova veja je nad 60 črevljev dolga. Družba „Old-Oak-Free-Association“ hoče za njegovo varstvo skrbeti, postavila je okrog njega ročaje.

Bršlin bramba za mokre stene. L. Danger priporoča v „Schleswig-Holsteinischen Monatsblatt für Gartenbau“, da se za nasadom bršlina ob stenah te posuše. Sredstvo je poskušeno in daje ob jednem lepo ozalšanje poslopij. Nasadi naj se pa le ob debelih zidovih nikdar ne ob tankih posebno pa ob takih ne, ki so tako rekoč na goljufijo narejeni, iz lesenih križev vmes pa zid. Bršlinove korenine ves les v zidu pokončajo. Že se je zgodilo, da so korenine skozi les prirastle, ter na drugej strani stene poganjati jele, zidu pa razpad obljubovale.

Zoper pomladno slano. Če je zima dobra, če ni bilo posebno hudega in dolgega mraza, bati se je toliko bolj, da pomladi že pozno slana ne pritisne. Resno je treba pomisliti, kaj je početi, se vsega zlega, ki bi ga nam pozna pomladna slana prizadeti vtegnila, obvarovati, če ne popolno, vsaj kolikor zamoremo. Boisselot v Nantes sledeči dogodek naznanja: „Neko leto hotel sem poskusiti dve prav lepo cveteči slivovi drevesi, ki ste si nasprotno stali, slane obvarovati. Ko se je vreme zjasnilo, in se je bilo bati slane, ovil sem deblo od prvih vej do tal sè slamnato vrvjo in konec vrvi napeljal v sod z vodo napolnjen.

Drugo jutro dobim res na vodi v sodu tenko ledeno skorjo, pri drevesih se pa slana ni poznala. Tisto leto sem od teh dreves dobil veliko sadja, od družih mrazu prepušenih pa nič.“